

2022 GÜZ SEMINER PROGRAMI

36
yıl BİLİM
VE
SANAT
VAKFI

2022 GÜZ SEMİNER PROGRAMI

Vefa Cad. No: 41
34134 Fatih-İstanbul
Tel: 0 212 528 22 22 pbx
Faks: 0 212 513 32 20
E-posta: bilgi@bisav.org.tr

   [bisavorgtr](https://www.bisav.org.tr) [bisavorgtv](https://www.bisav.org.tr)

 Bilim ve Sanat Vakfı Podcast Kanalı

www.bisav.org.tr

Bilim ve Sanat Vakfı seminerlerinin 66. dönemi ile huzurlarınızdayız. 1988 yılından bu yana kesintisiz düzenlediğimiz seminerlerimiz devam ediyor.

Bilim ve Sanat Vakfı 2022 Güz Dönemi Seminerleri, genel giriş seminerleri dışında Küresel Araştırmalar, Medeniyet Araştırmaları, Sanat Araştırmaları ve Türkiye Araştırmaları merkezlerimizin düzenlediği seminerlerden oluşuyor.

Genel Giriş seminerlerinde iktisadi düşüncenin edebi eserlerdeki izdüşümleri ele alınıyor.

Küresel Araştırmalar Merkezi seminerleri uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi ve teorisi, iktisat alanlarıyla ilgilenecek; küresel ve bölgesel siyasetin dinamikleriyle ilgili tartışmalara yer veriyor.

Medeniyet Araştırmaları Merkezi seminerleri düşünce tarihi ve sosyal bilimlere yoğunlaşıyor. Felsefe, modern bilim düşüncesi, bellek çalışmaları ve kültür kuramları güz seminerlerinde ön plana çıkan alanlar.

Sanat Araştırmaları Merkezi seminerlerinde mimari, müzik, edebiyat ve fotoğrafçılık gibi sanatın değişik veçhelerini yansıtan alanlara dair teorik sorgulamalar yapıyor ve sanatın pratik yansımaları inceleniyor.

Türkiye Araştırmaları Merkezi seminerlerinde, geçmiş ile gelecek arasındaki dengenin ancak sıhhatli bir tarih anlayışı ile mümkün olacağı fikri doğrultusunda, Osmanlı'dan günümüze uzanan süreçte şekillenen siyasi ve sosyal tarihin kaynakları, tartışmaları ve bunların zihnî ve fikrî düzeydeki süreklilik ve kırılmaları konu ediliyor.

3 Kasım Perşembe – 26 Kasım Cumartesi tarihleri arasında gerçekleştirilecek 2022 Güz seminerlerinin bir kısmı Vefa, Zeyrek ve Şakir Kocabaş Salonlarında yüz yüze, diğerleri ise Çevrimiçi takip edilebi-

lecek şekilde planlandı. Çevrimiçi yapılacağı belirtilen seminerler kayıt yaptıran katılımcılara bağlantı gönderilmesi suretiyle gerçekleştirilecektir.

Seminer kayıtları **21 Ekim Cuma–31 Ekim Pazartesi** tarihleri arasında ***www.bisav.org.tr*** üzerinden alınacaktır.

Faydalı ve verimli geçmesi dileğiyle
Bilim ve Sanat Vakfı

BİLİM VE SANAT VAKFI

2022 GÜZ DÖNEMİ

SEMİNERLERİ LİSTESİ

Seminer Adı

Seminer Veren

GENEL GİRİŞ SEMİNERLERİ

7

1 Roman Diliyle İktisat

Mustafa Özel

4x1

GİRİŞ SEMİNERLERİ

Küresel Araştırmalar Merkezi

8

1 Uluslararası Siyaset Teorisi

İsmail Yaylacı

4x1

Türkiye Araştırmaları Merkezi

9

1 Modern Türkiye'nin Oluşumu:
Osmanlı Dönemi

Gökhan Çetinsaya

4x1

TEMEL SEMİNERLER

Küresel Araştırmalar Merkezi

10

1 Çağdaş Siyasal Düşünce

Muhammed A. Ağcan

4x1

2 Finansal Okuryazarlık

Lokman Gündüz

4x1

3 Günümüz Dünyasında Nüfus
ve Toplum

Mehmet Fatih Aysan

4x1

Medeniyet Araştırmaları Merkezi

13

1 20. Yüzyılda Fizik:
İzafiyet ve Modern Kozmoloji

Baha Zafer

4x1

2 İslam Felsefesi ve Otobiyografi

M. Cüneyt Kaya

4x1

3 "Kültür"ün Halleri

Yücel Bulut

4x1

4 Toplumsal Belleğe Psikolojik
Yaklaşımlar

Meymune Nur Topçu

4x1

Sanat Araştırmaları Merkezi

16

1 Başlangıç Olarak Ev

Enes Aluç

4x1

2 Edebiyata Göre Dört Terim

Hasanali Yıldırım

3 Fotoğraf Tarihi Işığında
Ötekine Bakmak

Kamil Fırat

4x1

4 Klasik Türk Müziği

Hüseyin Kıyak

4x1

5 Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Tarihi
Dönemler ve Yönelimler

Meryem Selva İnce

4x1

Türkiye Araştırmaları Merkezi

22

1 Bir Küreselleşme Metaforu:
İpekyolu ve Dünya Tarihi

Kahraman Şakul

4x1

2 İstanbul Seminerleri İstanbul Balık Kültürü	Ruhi Güler	4x1
3 Sözlü Tarih Nedir?	Arzu Güldöşüren	4x1

OKUMA GRUPLARI

Küresel Araştırmalar Merkezi 26

1 20.- 21. Yüzyıl Ortadoğu'su	Z. Tuba Kor
2 Nicel Araştırma Yöntemleri	Alperen Manisalıgil
3 Fransızca Aktüel Okumalar	Biröl Şanlı
4 Türkiye'de Sol: Aktörler, Eğilimler, Stratejiler	Hüseyin Etil

Medeniyet Araştırmaları Merkezi 29

1 Alain Badiou Okumaları	Enes Kavak
2 Avrupa, Göç ve Müslümanlar	Ersin Doyran
3 Klasik Mantık Okumaları	Abuzer Dişkaya
4 Michael Mann Okumaları	Nurullah Ardıç
5 Rasyonel Teoloji Okumaları	Abuzer Dişkaya

Sanat Araştırmaları Merkezi 34

1 Romanlarla Tarih Okumaları	Rahime Demir
	Kadir Turgut

Türkiye Araştırmaları Merkezi 35

1 Osmanlıca Çalışmaları: Dil ve Kaynaklar	Havva Yılmaz-Serhat Aslaner
2 Tartışmayı Tartmak: Mehmet Akif Biyografileri	Zeki Dursun

ATÖLYELER

Sanat Araştırmaları Merkezi 37

1 Aruz Ölçüsü	Kadir Turgut
2 Film Bahane	Hasanali Yıldırım
3 Hayal Perdesi Film Atölyesi (2022-23)	Murat Pay

Türkiye Araştırmaları Merkezi 39

1 II. Abdülhamit Dönemi Atölyesi	Gökhan Çetinsaya
2 Osmanlı Siyaset Düşüncesi Metinleri Neşir Atölyesi	Özgür Kavak
3 Sözlü Tarih Atölyesi	Arzu Güldöşüren

SEMİNER HOCALARI 42

2022 GÜZ DÖNEMİ SEMİNER PROGRAMI

GENEL GİRİŞ SEMİNERLERİ

ROMAN DİLİYLE İKTİSAT

Mustafa Özel

Roman, insanın ikinci düşüşünün trajik hikâyesidir. Birincisinde cennetten dünyaya düşmüş, hırs ve merakına hâkim erdemli bir insan olabildiği ölçüde tekrar cennete kavuşabileceği sözünü almıştı. İkinci düşüşte, hırs ve merakını bir erdeme dönüştürdüğü ölçüde, cennete bu dünyada da kavuşabileceği hülyasına daldı. Bu seminerde, çeşitli temalarıyla (iktisadî büyüme/gelişme, para/kredi, riba/faiz, kumar, girişimcilik, tüketim vb.) bu süreci irdeleyen romanları tartışacağız: *Don Kişot* (Cervantes), *Robinson Crusoe* (Defoe), *Faust* (Goethe), *Cesar Birotteau* (Balzac), *Para*, *Kadınların Cenneti* (Zola), *Kalpazanlar* (André Gide), *Zor Yıllar* (Dickens), *Kumarbaz* (Dostoyevski), *Ölü Canlar* (Gogol), *Amerikalı*, *Avrupalılar* (Henry James), *Niteliksiz Adam* (Robert Musil), *Karanlığın Yüreği*, *Nostromo* (Joseph Conrad), *Moby Dick*, *Billy Budd* (Herman Melville), *Müşahedat* (Ahmet Mithat), *Ferdi ve Şürekası*, *Mai ve Siyah* (Halit Ziya), *Kırallık Konak* (Yakup Kadri), *Kurt Kanunu*, *Yol Ayrımı* (Kemal Tahir), *Huzur*, *Mahur Beste*, *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* (A. Hamdi Tanpınar), *Chef* (Mustafa Kutlu)

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
15.00-16.00 Vefa Salonu

GİRİŞ SEMİNERLERİ

Küresel Araştırmalar Merkezi

ULUSLARARASI SİYASET TEORİSİ

İsmail Yaylacı

Bu seminerde uluslararası siyaset teorisi alanının bazı temel meseleleri ve kavramları tartışılacaktır.

Bu bağlamda dört hafta boyunca aşağıdaki kavramlar siyaset felsefesi ve uluslararası ilişkilerin kesişiminde ele alınacaktır.

- Egemenlik, anarşi ve hiyerarşi
- Savaş, barış ve güvenlik
- Adalet, sorumluluk ve komünite
- Demokrasi, haklar ve kozmopolitizm

MODERN TÜRKİYE'NİN OLUŞUMU: OSMANLI DÖNEMİ

Gökhan Çetinsaya

Bu seminer 19. yüzyılın başından Cumhuriyetin ilanına kadar olan dönemde modern Türkiye'nin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel kökenlerini ve süreçlerini anlamaya çalışacaktır. Dünyadaki gelişmeler bağlamında Osmanlı modernleşmesinin bütün boyutları ele alınacak, Tanzimat ve Meşrutiyet tecrübeleri üzerinden Cumhuriyet tecrübesine uzanan yol değerlendirilecektir. Modern Türkiye'yi şekillendiren dinamiklerin ve faktörlerin tartışıldığı bu seminerde, Osmanlı Türkiye'si ile Cumhuriyet Türkiye'si arasındaki süreklilikler ve kopuşlar ortaya konulacaktır.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
16.15-17.15 Vefa Salonu

TEMEL SEMİNERLER

Küresel Araştırmalar Merkezi

ÇAĞDAŞ SİYASAL DÜŞÜNCE

Muhammed A. Ağcan

Bu seminer, çağdaş dönem siyaset düşüncesine genel bir giriş niteliğindedir. Çağdaş siyaset teorisinin başlıca tema, kavram ve sorunları içinden seçilmiş başlıkları konu edinecektir. Bu seçilmiş tema ve sorunsallar aracılığıyla siyaset teorisinin belli başlı tartışmaları, farklı yaklaşımları, güncel eleştiri ve yorumlarını genel hatlarıyla tanıtacaktır. Bu şekilde siyaset teorisinin güncel/mevcut durumunun genel bir haritası çıkarılacak ve bu kavramsal-analitik kimliğin nasıl bir siyasal düşünüş ve siyasal fikrine işaret ettiği anlaşılmaya çalışılacaktır. Seminer, bu tartışmaları siyasal düşüncenin, tarihi-toplumsal ve siyasal yapıdaki somut-pratik dönüşüm, sorun ve gerilimlerle ne tür bir bağlantı içinde olduğuna özellikle dikkat kesilerek yürütecektir. Seminerin amacı, siyasal düşünüş ile çağdaş siyasal gerçeklik arasındaki ilişkiye dair bir bakış açısı kazandırmak ve böylece katılımcıların siyasal yaşamımızın eleştirel bir kavrayışını oluşturma çabalarına destek olmaktır. Seminer, çağdaş siyaset teorisindeki güncel tartışma ve sorunları genel hatlarıyla tanıtarak başlayacak, sonrasında adalet, demokrasi, iktidar, özgürlük, kimlik/farklılık, çoğulculuk, çokkültürlülük, tanınma, müzakere, cumhuriyet, cemaat, gelenek, erdem, postsekülerizm, postkolonyal eleştiri vb. konuları içeren belirli başlıklar tartışılacaktır.

FİNANSAL OKURYAZARLIK

Lokman Gündüz

Günümüz ekonomileri giderek karmaşık ve anlaşılmaz bir hal alıyor. Böyle bir ortamda bireyin sağlıklı ve doğru karar alabilmesi giderek güçleşiyor. Bu seminerin amacı temel iktisadi/finansal kavramların anlaşılmasına katkıda bulunmak ve finansal kararlarımızın daha doğru bir zeminde alınmasına yardımcı olmaktır.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
10.00-11.00 Zeyrek Salonu

GÜNÜMÜZ DÜNYASINDA NÜFUS VE TOPLUM

Mehmet Fatih Aysan

Bu seminer nüfus çalışmalarının temel teorileri, konuları ve yöntemlerine genel bir giriş niteliğindedir. Demografi (nüfus çalışmaları) nüfusun büyüklük, bileşim ve dağılım açısından incelenmesidir. Bu çerçevede demografik çalışmalarda genellikle geçmiş ve günümüzdeki nüfus artışları ile nüfus artışından sorumlu etkenler incelenmektedir. Demografinin sosyal, ekonomik ve çevresel faktörlerle ilişkileri araştırılırken hem Türkiye'de hem de küresel ölçekte nüfus tartışmaları güncel örneklerle eş zamanlı ele alınacaktır. Nüfusla ilgili çalışmalar yürütülürken demografik sürecin üç ana bileşenine (doğurganlık, ölüm ve göç) odaklanılır. Toplumsal ve ekonomik birçok dinamiği derinden etkileyen bu meseleleri incelerken demografi, birçok bireysel soruya da cevap arar. Örneğin ilk çocuğumu tahminen kaç yaşında doğururum? Boşanma veya dul kalma ihtimalim nedir? Kaç yaşına kadar yaşayabilirim? Başka bir deyişle, hayattaki en temel olayların birçoğu demografi ile yakından ilişkilidir. Bu konular incelenirken nüfus özelliklerini etkileyen sosyal ve ekonomik değişimler Türkiye ve dünyadaki sosyal politikalara atıfla da değerlendirilecektir.

20. YÜZYILDA FİZİK: İZAFİYET VE MODERN KOZMOLOJİ

Baha Zafer

20. yüzyıldaki üç farklı bulgu tüm düşünce alanlarını derinden etkiledi. 1900 yılında Planck'ın enerjinin kesikli (kuanta) olduğunu kabul eden formülasyonu, 1905'te Einstein'ın evrende geçilemeyecek sabit hız olduğunu dile getirmesi ve Edwin Hubble'ın evrenin sabit olmadığını ve genişlediğini ortaya koymasıyla tüm düşünce alanlarındaki kavramlar yeniden tanımlanmak zorunda kaldı. Sosyolojide görecelik yeni bir akım olarak güç kazandı ve antropoloji gibi insan bilimlerinde dahi temel yaklaşımlardan biri haline geldi ve kültürün hiyerarşik düzen dışında birbirinden bağımsız ve kendi içinde yetkin ve özgün olarak değerlendirilmesi mümkün görüldü. Felsefe zaman, mekân, nedensellik ve nesnel bilginin imkânı üzerine konuşurken artık yeni fizik yasalarını göz önüne almak zorundaydı. İlahiyat alanında evrenin başlangıcı ve sonuna ilişkin veriler kozmolojik delilin yeniden değerlendirilmesini gündeme getirdi. Tüm bu değişimlerin bilim tarihindeki ışık tutmak her meraklı zihin için önemli bir uğraş olduğu gibi bu seminerin de amaçları arasında yer alacaktır.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
16.15-17.15 Çevrimiçi

İSLAM FELSEFESİ VE OTOBİYOGRAFI

M. Cüneyt Kaya

İslam kültürünün güçlü bir biyografi geleneğine sahip olduğu bilinmektedir. Bu gelenek modern öncesi zamanlar açısından azımsanmayacak sayıda otobiyografik anlatıyı da içermektedir. Bu otobiyografik anlatılar kimi zaman müstakil kimi zamansa biyografik anlatıların içine yerleştirilmiş bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bu seminerde dört otobiyografik anlatı üzerinden İslam dünyasındaki felsefî etkinlik, felsefe/filozof algısı, felsefe eğitimi, felsefe literatürü ve felsefe geleneğini/tarihini değerlendirme gibi konular incelenecektir. Seminerde sırasıyla Ebû Bekr er-Râzî'nin (ö. 925) *es-Sîretü'l-felsefiyye'si* (Felsefî Yaşam), İbn Sînâ'nın (ö. 1037) *Sîretü's-Şeyhi'r-reîs'i* (Büyük Üstadın Hayatı) ve Gazzâlî'nin (ö. 1111) *el-Munkız mine'd-dalâl ve'l-mufsih bi'l-ahvâ'i* (Dalâletten Kurtaran ve Yaşananları Açıkça Ortaya Koyan) ile Abdülatif el-Bağdâdî'nin (ö. 1231) *Kitâbu'n-nasîhateyn*'inde (İki Nasihat Kitabı) yer verdiği hayat hikâyesi üzerinde durulacaktır.

"KÜLTÜR"ÜN HALLERİ

Yücel Bulut

Sosyal bilimlerin en çetrefil kavramlarından birisi olarak kültür; kültür bilimleri, antropoloji, sosyoloji, kültür sosyolojisi, kültürel incelemeler gibi birbirinden farklı epistemolojiler ve farklı metodolojiler üzerine kurulu bilgi pratiklerinin başlıca araştırma konusunu oluşturur. Bu seminerde kültür kavramının zengin içeriğini ve dinamik niteliğini gözler önüne sermek hedeflenmiştir. Etimolojik anlamlarından başlayarak kavramın sosyal bilimlerde kazandığı anlamlar, kültür kavramı etrafında gerçekleşen tartışmalar, kültür kavramına yüklenen işlevler ve kültürü (ve kültürel alanı) incelemeye yönelen yaklaşımlar ele alınacaktır.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
13.45-14.45 Vefa Salonu

TOPLUMSAL BELLEĞE PSİKOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Meymune Nur Topçu

Bu seminerde toplumsal bellek konusu psikoloji disiplinde yapılan çalışmalar ışığında ele alınacaktır. Toplumsal bellek alanında yapılan psikolojik araştırmalar iki temel grupta toplanabilir. Birinci grupta odak toplumsal hatıraların oluşum süreci üzerindedir. Bu çalışmalar kişiler arası etkileşim ve grup dinamiklerinin ortak hatırlama ve unutma üzerindeki etkisini inceler. İkinci grupta ise odak kişilerin geçmişte yaşanan toplumsal olayları nasıl hatırladığı üzerindedir. Bu çalışmalarda da kişilerin toplumsal geçmişten hangi olayları hatırladığı, bu olayları nasıl değerlendirdiği ve bu süreçlerin kişisel bellekle etkileşimi incelenir. Seminer boyunca bu iki temel başlıkta yer alan çalışmalar üzerinden psikoloji biliminin toplumsal bellek alanına yaptığı katkıları değerlendireceğiz.

Oturum Başlıkları:

- Toplumsal Bellek Nedir?
Kökenleri ve Çalışma Yöntemleri
- Toplumsal Belleğin Oluşumunda İletişimin Rolü:
Bilişsel ve Sosyal Dinamikler
- Kişiler Toplumsal Geçmişi Nasıl Hatırlar?
Kişisel ve Toplumsal Belleğin Etkileşimi
- Nesiller Arası Hafıza ve Toplumsal
Geleceği Düşünme

BAşLANGIÇ OLARAK EV

Enes Alu

"İnsanlık çeşitlilikten tektipleşmeye doğru hızla yol alıyor. Tüm dünya bir Los Angeles'laşma süreci ile karşı karşıyadır" der Godfrey Reggio 1982 senesinde. Beğenileri yoğunlaştırıp hepsini aynı yerde toplamaktan imtina etmeyen oyun kurucular ortaya çıkan bu suni tipi de çoğaltmakta bir beis görmüyorlar.

Aynılaşmanın, sıradanlaşmanın, tektipleşmenin karşı-sında durulabilmek en güçlü amil olan evi anlamak ile mümkün olacaktır. Bu düşünceler ile başlangıç noktasının ev olması fikri etrafında şekillenecek seminerde evin farklı coğrafyalarda gösterdiği benzerliklerin ve zıtlıkların sebepleri, inancın evin teşekkülündeki belirleyici tavrı, mahremiyet düşüncesi ve sınırları gibi hususlar müzakere edilecektir.

İstanbul'u merkez alacak seminerde "Türk Evi"ni anlamak maksadıyla birtakım sorulara cevap aranacaktır. Ev insanı yenileyen, tazeleyen, tekrar tekrar hazırlayan hareketli bir mekân mıdır yoksa en temel ihtiyaçlardan olan barınmayı karşılayan sabit bir mekân mıdır? Ev nedir? Neyin başlangıcıdır? Tarih içerisinde farklı anlamlar yüklenmiş midir? İnsan tabiatına uygun ev nasıl olur? İnsan tabiatına uygun olan ya da olmayan ev hem içinde yaşayanı hem de çevresini nasıl etkiler?

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
17.30-18.30 Vefa Salonu

EDEBİYATA GÖRE DÖRT TERİM

Hasanali Yıldırım

Edebiyat yolları çatallanan bir bahçe artık. Uzun vakitlerdir böyle. Bu bahçede yol bulmak da gittikçe zorlaşmakta, yol sormak da, yol almak da. Yoldaki işaretler eski, tabelâlar yanlış, rehberler yol-yordam bilmez. Tuhaftır, yollar karıştıkça yolcular da artmada; turistler de, meraklılar da. Bitkiler, çitler, duvarlar, tarhlar içiçe geçmiş vaziyette; çürümüş dallarda zehirli sarmaşıklar. Hakiki ağaçlarda naylon çiçekler açmış. Gökyüzünde kuşlara balıklar eşlik etmede, göldeki balıklara akbalar. Eğrelti otu orkideden kıymetli.

Bütün bu hercümercin içerisinde gene de dimdik ayakta kalan bazı sütunlar var elbette. Tabirler meselâ. Her ne kadar bir su kabağı gibi içleri oyulsa ve akabinde bade koyulsa da kendilerini bir şekilde ele vermedeler. Epeyce değişseler, kısmen dönüşseler bile gene de özerlerini bütünüyle yitirmemişler.

İşbu seminerde bunlardan dört tanesi mütalâa edilecektir:

- Anti Kahraman
- Underground
- Kurmaca
- Deneme

FOTOĞRAF TARİHİ IŞIĞINDA ÖTEKİNE BAKMAK

Kamil Fırat

Ötekine bakmak... İlk objektifin açılıp duyarlı tabaka üzerine görüntü oluşturmak için ışıık ışınları düştüşüğü zamandan bu yana, objektifin karşısında olan ile objektifin arkasındaki ilişki, çözümlenmesi gereken konuların başında gelir. Bu konu; fotoğrafın niteliğini, estetiğini ve "iktidar" olgusunu belirler. Seminer süresince fotoğraf tarihi ışığında bu konu diğeri disiplinlerle ilişkilendirilerek ele alınacaktır.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
11.15-12.15 Vefa Salonu

TEMEL SEMİNERLER

Sanat Araştırmaları Merkezi

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

Hüseyin Kıyak

Bu seminerde tarihsel bağlamda klasik Türk müziğı ele alınacak, 19. ve 20. yüzyılda İstanbul'daki müzik ortamı üzerinde durulacaktır. Elyazması ve matbu notalar, konser programları, güfte mecmuaları gibi belgeler incelenecek, gramofondan taş plaklar dinletilecek ve dinlenen eserler icra ve üslup bakımından analiz edilecektir. Seminerin amacı klasik Türk müziğı hakkında bilgi vermek, belgeler üzerinden klasik Türk müziğinin tarihi seyrini incelemektir.

20

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi

10.00-11.00 Vefa Salonu

TÜRKİYE'DE ÇOCUK EDEBİYATI TARİHİ

DÖNEMLER VE YÖNELİMLER

Meryem Selva İnce

Bu seminerde, Türkiye'de çocuk edebiyatının dönemsel seyrinin izi sürülmeye çalışılırken önemli edebiyat tarihi metinlerinde ve süreli yayınların özel sayılarında çocuk edebiyatının nasıl alımlandığı, çeviri çocuk edebiyatının ne şekilde konumlandırıldığı ve yeni nesil yayıncılıkla sosyal medya kullanım pratiği bağlamında nasıl çoğullaştığı üzerinde durulacaktır. Seminerin kurgulanışında 1923-1968; 1968-1980; 1980-2006; 2006 ve sonrası şeklinde dört dönem belirlenmiştir. "Çocuk edebiyatı nedir, ne değildir, kendi kültürümüzle ve diğer kültürlerle nasıl bir etkileşim içindedir, ideolojiden bağımsız bir çocuk edebiyatından söz edilebilir mi? Genel edebiyat tarihinin seyriyle çocuk edebiyatının yazım pratiği nasıl konuşur? Yayıncılıktaki değişimler edebi metinlere nasıl yansır?" gibi sorular söz konusu dönemlere içkin olarak farklılıklarıyla cevaplanmaya çalışılacaktır.

4, 11, 18, 25 Kasım Cuma
21.00-22.00 Çevrimiçi

BİR KÜRESELLEŞME METAFORU: İPEKYOLU VE DÜNYA TARİHİ

Kahraman Şakul

Bu seminer "İpek Yolu" kavramının ortaya çıkışını, tarihini ve dünya tarihindeki rolünü ve bıraktığı mirası ele alacaktır. Bu konuları ele alırken İpek Yolu'nun dinler, kültürler, sanatlar, etnik gruplar bağlamında oluşturduğu geniş etkileşim biçim ve alanına, İpek Yolu'nun ekonomik, teknolojik ve biyolojik mirasına odaklanacaktır.

İSTANBUL SEMİNERLERİ İSTANBUL BALIK KÜLTÜRÜ

Ruhi Güler

Mimariden müziğe, tarihten topoğrafyaya, matbuattan yeme-içmeye, mahalleden mesireye geniş bir tematik skalada İstanbul'u tartışmayı amaçlayan "İstanbul Seminerleri"nin bu dönemi İstanbul balık kültürüne odaklanıyor. Balık göç yollarının önemli bir noktasında konuşlanan İstanbul'da balık etrafında oluşan edebiyat, balığın İstanbul gündelik hayatındaki ve etnografya-sındaki yeri, balık avlama ritüelleri gibi konular bu seminerin başlıca alt başlıklarını teşkil ediyor.

5, 12, 19, 26 Kasım Cumartesi
13.45-14.45 Şakir Kocabaş Salonu

TEMEL SEMİNERLER
Türkiye Araştırmaları Merkezi

SÖZLÜ TARİH NEDİR?

Arzu Güldöşüren

Seminerde sözlü tarihin teorisi ve pratiği ile ilgili meseleler ele alınacaktır. Bu bağlamda sözlü tarihin ne olduğu ve nasıl ortaya çıktığı anlatılacak, sözlü tarihin dünyada ve Türkiye'de gelişimi ve diğer disiplinlerle ilişkisi üzerinde durulacaktır. Aynı zamanda sözlü tarih ve yerel tarih, sözlü tarih ve bellek çalışmaları, sözlü tarih ve etik ilişkisi, sözlü tarih görüşmelerinin tasnifi ve depolanması, sözlü tarihin tarih yazımında kullanılması gibi belli başlı meseleler incelenecektir.

OKUMA GRUPLARI VE ATÖLYELER

Okuma grupları ve Atölyelerin katılım şartları araştırma merkezleri tarafından belirlenmekte olup **www.bisav.org.tr** üzerinden ilan edilmektedir. Önceki dönemlerde başlayan ve halihazırda devam eden okuma grupları ve atölyelerin içerikleri ilerleyen sayfalarda verilmiştir. Ayrıntılı bilgi için ilgili araştırma merkezleriyle irtibat kurabilirsiniz.

Küresel Araştırmalar Merkezi

kam@bisav.org.tr

Medeniyet Araştırmaları Merkezi

mam@bisav.org.tr

Sanat Araştırmaları Merkezi

sam@bisav.org.tr

Türkiye Araştırmaları Merkezi

tam@bisav.org.tr

OKUMA GRUPLARI

Küresel Araştırmalar Merkezi

20.-21. YÜZYIL ORTADOĞU'SU

Z. Tuba Kor

13 hafta sürecek bu okuma grubunda Birinci Dünya Savaşı'ndan günümüze Ortadoğu'nun yüzyıllık siyasi tarihi, yaşanan kritik dönüşümler ve büyük güçlerle ilişkilerin yanı sıra, bölgenin jeopolitiği, iktisadi yapısı, ordu ve güvenlik yapılanması, toplumsal dinamikleri, dini ve fikri akımları ve temel yapısal problemleri ele alınacaktır. Böylelikle günümüz Ortadoğu'sunda yaşanan problemlerin tarihi, siyasi, iktisadi, toplumsal ve fikri arka planına ışık tutulması hedeflenmektedir.

NİCEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

Alperen Manisalıgil

Bu okuma grubu katılımcılarına nitel araştırma yöntemleri ile alakalı hem teorik hem de pratik bilgiyi aktarmak üzere tasarlanmıştır. On oturum sürmesi beklenen bu okuma grubunda teorik katmanda şu konular işlenecektir: Nitel araştırmanın dünyadaki güncel standartları, nitel araştırma ile ele alınabilecek araştırma sorularının özellikleri, nitel araştırma için mümkün olan

40 farklı örneklem çeşidinden uygun olanın seçimi, farklı nitel araştırma yöntemlerinin kullanım alanları, farklı kaynaklardan veri toplamanın incelikleri, veri analizi, veri görselleştirilmesi ve nitel araştırma temelli tez ve makale yazımı. Pratik katmanda ise şu alıştırmalar yapılacak ve katılımcılara ürettikleri çıktılarına dönük olarak değerlendirme sunulacaktır: Mülakat soruları hazırlama, hakiki bir veri setinin kodlamaya dayalı analizi ve hangi aşamada olduğu fark etmeksizin nitel araştırma projesi sunumları. İ içe geçmiş bu teorik ve pratik içerik, katılımcıların mevcut ve gelecekteki araştırmalarına doğrudan eyleme dönük bir biçimde katkı sağlayabilecektir.

FRANSIZCA AKTÜEL OKUMALAR

Birol şanlı

Dünya gündeminde yer alan veya güncelliğini koruyan sosyal ve kültürel hususların Fransız kaynaklarındaki yansımalarının incelendiği okuma grubunda, ilgili alıntılarının doğru telaffuz ve tercüme ile interaktif biçimde çözümlenmesi amaçlanıyor. İki haftada bir gerçekleşen programda katılımcıların metin okuyabilme ve cümle kurabilme pratiği kazanmaları hedefleniyor.

TÜRKİYE'DE SOL: AKTÖRLER, EĞİLİMLER, STRATEJİLER

Hüseyin Etil

Bu okuma grubunda Türkiye solunun 1960'lardan günümüze doğuşu, gelişimi ve dönüşümleri kapsamlı bir şekilde analiz edilecektir. Ülkemizdeki sol siyasetlerin kurucu söylem ve stratejilerine, temel tartışma başlıklarına, teorik ve pratik ayrışma noktalarına ve sahip oldukları ortaklıklara yakından temas edilecektir. Solun temel aktörlerinin kurucu, klasik statüsü kazanmış metinleri kendi dönemlerinin toplumsal ve siyasal belirlenimleri ekseninde ele alınacaktır. Türkiye solunun teorik ve pratik birikimlerini Marksizm, toplumsal mücadeleler ve devrimler tarihinin evrensel birikimleri ile ilişki içinde tartışacağız. Uzun bir vadeye yayılacak okuma grubunda solun yalnızca örgütsel ve politik tarihine, iktidar stratejilerine odaklanılmayacak; sanat, edebiyat ve entelektüel tarihini kapsayacak şekilde kültür tarihi de detaylı ve bütünlüklü bir biçimde okunmaya çalışılacaktır.

ALAIN BADIOU OKUMALARI

YENİ KAYIT
ALINMAYACAKTIR

Enes Kavak

Alain Badiou çağdaş Fransız ve Kıta Avrupası düşün-
cesinin en önemli simalarından biridir. Badiou bu öz-
gül konumunu, şüphesiz, felsefeyi bütüncül bir hakikat
perspektifine yeniden yerleştirme çabasına borçludur.
Matematiği "ilk felsefe" olarak kabul eden Badiou, bu-
radan hareketle bilimi, sanatı, siyaseti, aşkı ve nihayet
etiği birer "*mathema*" halinde yeniden düşünmeye da-
vet eder. Kendi felsefesini "çokluk esaslı Platonculuk"
diyerek tanımlayan Badiou, bir yandan matematik ve
mantık alanında ortaya konan çalışmaların ontoloji açı-
sından doğrucağı sonuçları dikkatlice gözler önüne se-
rerken, diğer yandan felsefenin hakikatle kurduğu iliş-
kiyi matematiğin imkânlarını kullanarak yeniden tesis
etmeye çalışır. Bu suretle Badiou'nun eserleri -klasik
anlamıyla- felsefî iştiyakı ve heyecanı yeniden dirilt-
meye aday çalışmaların başında gelmektedir.

Bu okuma grubunda Badiou'nun felsefî projesinin temel
uğrakları takip edilecek ve sonunda "iyi" etrafında ye-
niden bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Bu açıdan
okuma grubunun en temel kaynağı Badiou'nun *L'etre et
l'evenement* (İng. *Being and Event*) adlı eserinin ilk cildi
olacak, bunun yanında *Ethics* ve *Conditions* adlı metin-
den bazı pasajlar takip edilecektir.

AVRUPA, GÖÇ VE MÜSLÜMANLAR

YENİ KAYIT
ALINMAYACAKTIR

Ersin Doyran

"Bugün, 2021 yılının sonunda, sömürgeciliğin ve emperyal politikaların formu, emperyal başkentlerde ve diğer büyük 'İmparatorluk' merkezlerinde, içerideki 'ötekiler'e dönük işleyen yeni toplumsal-politik *apartheid*'lardır. Bunlar yaşadığımız çağın kesinlikle 'yeni-getto' oluşumlarıdır; ancak 'mekânsızlıkları' nedeniyle ilk anda kolayca fark edilmezler..."

Zamanımızın en önemli olgularından birisi, hiç şüphe yok ki, hem yerküre üzerindeki ulusal sınırları hem de zihin dünyamızı biçimlendiren görünmez sınırları alt üst eden küresel ölçekteki kitlesel insan hareketlilikleridir. İnsanoğlunun yeryüzündeki hareketliliği aslında ezelden beri var olan gayet doğal bir olgu iken günümüzde pek çok farklı ve değişken faktörün, kriz ve belirsizliklerin etkisinde üzerinde tekrar düşünülmesi gereken yeni ve acil boyutlar kazanmıştır. Bu atölyede buna dönük bir bilinç ve farkındalık kazandıracak okumalar yapılması amaçlanmıştır. Daha özelde ise Avrupa ve Müslümanlar bağlamında bizi bekleyen meydan okumalar, sorunlar ve imkânlarla dair eleştirel bir düşünce geliştirilecektir.

KLASİK MANTIK OKUMALARI

YENİ KAYIT
ALINMAYACAKTIR

Abuzer Dişkaya

İnsan hayatında adına "bilgi" denilen ilginç bir fenomen bulunmaktadır. Bilgi öyle bir fenomendir ki onun varlığını kabul ettiğinizde onunla birlikte iki şeyin daha varlığını kabul etmek zorunda kalırız. Çünkü bilgi olan her yerde mutlaka onunla birlikte bir de "bilinen", yani nesne vardır. Bu da bilginin her zaman belli bir şeye dair ve belli bir şeyin bilgisi olduğu anlamına gelir. Yani bilgi olarak bilgi diye bir fenomen yoktur. Aynı şekilde eğer bilginin varlığını kabul etmişseniz ister istemez bir "bilinen"i, yani bilinçli bir öznenin varlığını da kabul etmek zorunda kalırsınız. Buna göre bilgi; bilinç sahibi olan bir özne ile varlık alemi arasında bulunan ilişkinin adıdır. İnsanın varlık alemiyle bilgi üzerinden ilişki kurmasını mümkün kılan ise akıldır. İnsan bu ilişki sayesinde biyolojik ve manevi varlığını devam ettirmesini sağlayacak düşünce ve kurumları geliştirir.

Bu yüzden bilgi fenomeninin açıklanabilmesi için hem en genel anlamıyla gerçeklik aleminin hem de bilinçli bir özne olan süjenin zihni potansiyellerinin araştırılması gerekir. Diğer pek çok ilim araştırma konusu olarak gerçeklik alemini seçerken adına mantık denilen bir ilim ise bilen öznenin akli/zihni potansiyellerini araştırmakta ve bu sayede bilginin formel şartlarının neler olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu okuma grubunda klasik mantığın bu formel şartlarının neler olduğuna dair birikimini ele almaya çalışacağız. Bu bir anlamda düşüncenin temel ilkelerinin neler olduğuna

OKUMA GRUPLARI

Medeniyet Araştırmaları Merkezi

dair klasik mantık mirasının ortaya konması olacaktır. Bu dersi alacak öğrencilerle daha sonra epistemoloji, felsefeye giriş ve felsefe tarihi gibi giriş dersleri yapılması planlanmaktadır. Böylece düşüncede sürekliliği sağlayan bir geleneğin oluşmasına mütevazı bir katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

Okuma grubunda *Mantık-ı Muzaffer* takip edilecek ve konular mümkün mertebe mantıktaki modern gelişmeler göz önünde bulundurularak mukayeseli bir şekilde anlatılmaya çalışılacaktır.

MICHAEL MANN OKUMALARI

YENİ KAYIT
ALINMAYACAKTIR

Nurullah Ardiç

Bu okuma grubunda sosyal teori ve sosyolojinin büyük ismi Micheal Mann'in (1942-) eserlerinden seçilmiş bölümler okunup tartışılacaktır. Okuma grubunun temel amacı Mann ve eserleri üzerinden sosyal teorinin bugününü ve geçmişini eleştirel bir gözle değerlendirmektir. Hedefleriye Mann'in "toplumsal iktidar" kavramı etrafında ördüğü; sosyal teori, tarihsel sosyoloji, devletler ve imparatorluklar, dinler ve ideolojiler, kapitalizm, küreselleşme, savaş, faşizm ve etnik temizlik gibi konuları kapsayan yaklaşımının ana unsurlarına aşinalık kazanmak, Mann'in bu konulardaki literatüre kritik müdahalelerinin teorik ve metodolojik arka planını anlamak ve Mann de dahil bu yaklaşımları epistemolojik ve metodolojik düzlemlerde eleştirel bir okumaya tabi tutmaktır.

Yüksek lisans ve doktora öğrencilerine açık olan okuma grubunun her oturumunda Mann'ın bir makalesi veya kitap bölümü ele alınacaktır. Katılımcıların İngilizce okuyabilmeleri, oturumlar öncesi ilgili metni okumuş olmaları ve tartışmaya katılmaları gerekmektedir.

Okunacak çalışmalar:

- *İktidarın Tarihi Cilt 1: Başlangıcından 1760'a Kadar Toplumsal İktidarın Kaynakları.*
- *İktidarın Tarihi Cilt 2: Sınıfların ve Ulus Devletlerin Yükseliş, 1760-1914.*
- *İktidarın Tarihi Cilt 3: Küresel İmparatorluklar ve Devrim 1890 – 1945.*
- *İktidarın Tarihi Cilt 4: Küreselleşmeler, 1945–2011.*
- *Devletler, Savaş ve Kapitalizm: Politik Sosyoloji İncelemeleri.*
- *Faşistler.*
- *Demokrasinin Karanlık Yüzü: Etnik Temizliği Açıklamak.*

RASYONEL TEOLOJİ OKUMALARI

Abuzer Dişkaya

Duyular ile algılanan görünüşler alemi değişim esasına tabi olduğundan filozoflar görünüş-gerçeklik ayırımı yapmış ve belli bir gerçeklik anlayışından hareketle görünüşler aleminin varlık ve neliğini açıklamaya çalışmışlardır. Gerçeklik her ne ise görünüş alemi açısından mebdde (başlangıç) ve mead (son) görevi görmektedir.

Görünüşler âlemine kaynaklık etmesi gereken bu gerçeklik filozoflar tarafından önce maddi bir arke olarak kabul edilmiş (su, hava, ateş, toprak, apheiron) sonrasında ise vücûd, Ehad (Bir) ve varlık veren illet olarak (Hareket Etmeyen İlk Hareket Ettirici, İlletü'l-ilel ve Vâcibu'l-vücûd ve dini terminolojide ise Tanrı) soyut bir ilkeye dönüşmüştür. İster maddi bir arkhe ister soyut bir ilke olarak tasavvur edilmiş olsun, gerçekliğin veya Tanrının ontolojik işlevi daima aynı kalmıştır: Görünüşler aleminin varlık ve neliğini açıklamak.

Bu okuma grubunda görünüşler âlemine kaynaklık etmesi beklenen felsefi terminolojide ilk ilke, zorunlu varlık ve hareket etmeyen ilk hareket ettirici, dini terminolojide ise Tanrı olarak adlandırılan bu varlığın akli olarak ispat edilip edilemeyeceği incelenecektir. Diğer bir ifadeyle görünüşler âleminin kendisine kaynaklık eden bir gerçeklik (Tanrı) açısından delil olup olamayacağı ve düşünce tarihi boyunca bu amaçla ortaya konan ontolojik, kozmolojik ve etik deliller analitik bir yöntemle ele alınacak, bunların felsefi değer ve geçerlilikleri incelenecektir.

ROMANLARLA TARİH OKUMALARI

Rahime Demir

Roman sanatının gelişimi içerisinde alt bir tür olarak tarihi roman oldukça yeni sayılabilir. Ancak destandan postmoderne uzanan anlatının genel kapsamı dikkate alındığında romanın anlatı zamanı tarihle kurgunun keşiştiği bir noktada durur.

"Romanlarla Tarih Okumaları" konusu itibariyle esasta bir tarihi devri ve şahsiyeti ele alan bu türden romanların kronolojik bir seyirde okunmasına ve yorumlanmasına dayanır. Firavunlar çağından 20. yüzyıla uzanan bir dönemi kapsayan içerikleriyle romanlar farklı coğrafyalardan ve tarihi devirlerden seçilmiştir. Okuma grubu boyunca eserlerin edebi açıdan incelenmesinin yanı sıra yazıldığı dönemin, ele aldığı tarihi devirlerin siyasi ve toplumsal incelemesi de yapılmaktadır.

OSMANLICA ÇALIŞMALARİ: DİL VE KAYNAKLAR OSMANLICA İHTİSAS SEMİNERLERİ

Koordinatör:

Havva Yılmaz | Serhat Aslaner

Osmanlıca çalışmalarının ikinci ayağını sene içerisinde ve yaz döneminde düzenlenecek Osmanlıca İhtisas Seminerleri teşkil etmektedir. Daha ileri düzey Osmanlıca bilgisinin verileceği bu seminerlerde katılımcılar diplomatikadan epigrafiye, numismatikten, metin tahlillerine, transkripsiyon ve tahkik usullerinden yazma eserler ve inşaya kadar pek çok alanda açılacak seminerlerle bilgi ve tecrübelerini geliştireceklerdir.

TARTIŞMAYI TARTMAK: MEHMET AKİF BİYOGRAFİLERİ

Zeki Dursun

Türk Edebiyatının Cumhuriyet dönemi, gerek bireysel gerekse toplumsal olarak hem hesaplama hem de hesap verme dönemidir. II. Meşrutiyet Dönemi'nden itibaren farklı ideolojilere mensup şair ve yazarlara sahip olan Türk Edebiyatı içinde tartışmalı pek çok konu olmuştur. Bu tartışmalı konulardan biri de Mehmet Akif'tir. Mehmet Akif, Osmanlı bakiyesi bir şair ve yazar olarak ulus-devlet paradigmasıyla yetişen farklı ideolojilere sahip şair ve yazarlar tarafından yorumlanmıştır. 1964-2012 tarihleri arasında yazılan Mehmet Akif biyografilerini anlamak aynı zamanda Türk düşüncesinin de neredeyse elli yıllık değişimine şahit olmaktır. Bu bağlamda biyografinin imkânları dâhilinde kendi/özel Mehmet Akif'lerini anlatan/yazan kimi şair, kimi yazar, kimi de akademisyen kimliklerin okumaları farklı farklı pek çok pencere sunmaktadır.

On iki oturum olarak planlanan bu okuma grubunda aşağıdaki eserler çeşitli temalar etrafında değerlendirilecektir.

- Kerim Sadi, *Bir İslam Reformatörü/Mehmet Akif*
- Sezai Karakoç, *Mehmet Akif*
- Nurettin Topçu, *Mehmet Akif*
- Ahmet Kabaklı, *Mehmet Akif*
- Zeki Sarıhan, *Mehmet Akif*
- Metin Önal Mengüşoğlu, *Müstesnâ Şair/Mehmed Akif*
- Kazım Yetiş, *Bir Mustarip/Mehmet Akif Ersoy*

ATÖLYELER

Sanat Araştırmaları Merkezi

ARUZ ÖLÇÜSÜ

Kadir Turgut

Divan edebiyatı, klasik edebiyat ya da eski edebiyat gibi kavramlarla anılan, belli form ve ölçü kalıplarıyla yazılan manzum eserlerin düzgün okunabilmesi/anlaşılabilmesi için gerekli en önemli altyapı bilgilerinden biri de vezin bilgisidir. Türk edebiyatının klasik dönemi içinse bu vezin aruz ölçüsüdür.

Aruz ölçüsü Arap şiirinde ortaya çıktıktan sonra 8. yüzyılda belli bir olgunluğa ve disipline ulaşmıştır. Bundan sonra bu ölçü İslam kültürü aracılığıyla yayılmış, Farsça ve Türkçe başta olmak üzere birçok dilde yazılan şiirlerde kullanılır olmuştur. Ancak genel yapısı itibarıyla hemen hemen hiç değişikliğe uğramamış, yalnızca aynı düzen ve kurallar içerisinde bazı yeni kalıplar türetilmiştir. Ayrıca bu kalıplar içerisinde daha akıcı bulunanlar daha çok tutulmuş, bazıları daha az kullanılır olmuştur.

Kadir Turgut'un koordinatörlüğünde yürütülecek atölyede klasik edebiyatın bu manzum eserlerinin düzgün okunabilmesi / anlaşılabilmesi için kulağa hitap eden aruz vezni bilgisi/becerisi edinilmesi amaçlanmaktadır. Atölyede her hafta belli ölçülerde seçilmiş şiirlerin yeterince tekrarlanmasıyla kulakta ölçü sesinin ve ritminin yerleşmesi sağlanacaktır. Şiirlerdeki ölçü, ahenk yanında beyitlerdeki söz yapısı ve vurgu için de önem taşımaktadır. Bu nedenle şiirin ölçüsünü göz önünde bulundurmak daha iyi anlamaya da katkı sağlayacaktır.

FİLM BAHANE

Hasanali Yıldırım

Sanatın hayata aynalık etme devri bitti. Artık hayat, sanatın aynası.

Bir tek güzellerin ve kendini öyle sananların aynaya bakabildiğı zamanımızda, bir filmin anlam dünyasına ayna tutmak, aslında kendimize bir de böyle bakmayı denemek değıl mi?

Destan, mesnevi ve roman... İnsanı anlamanın ve becerilebildiğıince anlatmanın, böylelikle dönüştürmeye davetin, dönemin ruhuna göre evrilmiş yordamları. Günümüz insanı meramını en çok sinema üzerinden anlatmayı tercih ediyor. Meramını, yani kendini; anlatmayı ve elbet anlamayı da.

Her film bir çığılık. Ne ki çoğıu çığılık taklit. Zamanımızda her şeye sahtesi musallat. Ve her şeyin sahtesi makbul. Yazık ki.

Bir filmi de anlamak gerek. Görmek yetmez.

Herkes bakabilir ama pek azımız görür. Görenlerin arasında gösterebilenler daha da seyrek.

Seyretmek, kendini aynada görmek demek ise aynanın insanı ters gösterdiğini de hesaba katmak demek.

Bir filmi bahane ederek insanın anlam arayışını deneyimlemeye ne dersiniz? Aynaya bakmaya yani. Ayna hangisi ama? Sanat mı, yoksa hayat mı?

HAYAL PERDESİ FİLM ATÖLYESİ (2022-2023)

Murat Pay

Atölyenin amacı filmleri ve film yapımını teorik ve pratik düzlemde anlamaya çalışmaktır. Programda yer alan filmler her hafta seyredilir. Katılımcılar tarafından önceden okunması gereken metinler film gösteriminin ardından mütalaa edilir. Daha sonra seyredilen filmler münazara yoluyla değerlendirilir, farklı teorik meseleler eşliğinde tartışılır. Ayrıca bazı haftalar film yapımıyla ilgili özel seminerler gerçekleştirilir.

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ ATÖLYESİ

Gökhan Çetinsaya

II. Abdülhamit dönemi (1878-1909) hakkındaki okuma grubunun öncelikli amacı döneme dair birincil ve ikincil kaynakları ve seçme metinleri değerlendirmek ve ardından başta iç ve dış politika olmak üzere her açıdan (kişiler, kurumlar, politikalar vs.) dönemi tartışmaya çalışmaktır. Atölye nihai olarak dönem ve döneme ilişkin tartışmaları değerlendiren müşterek bir etkinlik yapmayı hedeflemektedir.

ATÖLYELER

Türkiye Araştırmaları Merkezi

OSMANLI SİYASET DÜŞÜNCESİ METİNLERİ NEŞİR ATÖLYESİ

Özgür Kavak

Bu atölye günümüzde gittikçe artan bir ilgiye mazhar olan Osmanlı siyaset düşüncesi metnlerinin yayına hazırlanmasını hedeflemektedir. Şimdiye kadar yayınlanmayan yahut nitelikli bir neşri bulunmayan metinler, müellif/mütercimine, bağlamına ve siyaset düşüncesi açısından tahliline dair kapsamlı bir giriş-inceleme yazısıyla birlikte farklı yazma nüshalarının da dikkate alınması suretiyle yayına hazırlanacaktır. Atölye ilk aşamada daha ziyade Osmanlı siyaset düşüncesi-nin kurucu unsurlarından olan tercümelere odaklanacaktır. Tercüme metinlerin orijinal metinlerle ilişkisi de dikkate alınacak ve bunlar mukayeseli bir içerik analiziyle yayınlanacaktır.

Yayınlanacak metinlerin seçiminde büyük oranda şu kriterler dikkate alınacaktır:

Günümüze eksiksiz olarak ulaşmış olması,

Temin etmenin mümkün olması,

Klasik siyaset düşüncesi birikimini temsil kabiliyetinin yüksek olması,

Farklı zamanlarda birden çok defa tercüme edilmiş olması.

SÖZLÜ TARİH ATÖLYESİ

Arzu Güldöşüren

Bu atölyede öncelikle sözlü tarih ve hafıza ilişkisi araştırılacaktır. Hafıza konusu bireysel hafıza ile sosyal ve kolektif hafıza arasındaki ilişkiyi merkeze alarak incelenecektir. İkinci aşamada öncelikle sözlü tarih görüşmelerinin transkripsiyonu üzerinde durulacaktır. Ardından sözlü tarih görüşmelerinin analiz süreci, sözlü tanıklığın hem iyi hem de eleştirel kullanımına işaret eden örnekler üzerinden incelenecektir. Son aşamada sözlü tarih görüşmeleri ve arşivleme çalışmaları çerçevesinde dijital arşivcilik ve sözlü tarih ilişkisi üzerinde durulacak sözlü tarih görüşmelerinin sınıflandırılması ve saklanması meselesiyle ilgili değerlendirmeler yapılacaktır. Atölye sonunda belirli bir tema etrafında katılımcıların yaptığı sözlü tarih görüşmelerinden bir sempozyum düzenlenecektir.

SEMİNER HOCALARI

Arzu Güldöşüren

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden lisans derecesini (2000), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden yüksek lisans derecesini (2004) ve aynı fakülteden doktora derecesini (2013) aldı. 2015-2016 yılları

arasında Bilim ve Sanat Vakfı yürütücülüğündeki "Sözlü Tarih Araştırmaları Veritabanı ve İstanbul'un Mekânsal ve Kültürel Çeşitliliğine Yönelik Uygulama Örnekleri Projesi"nin koordinatörlüğünü yaptı. Bilim ve Sanat Vakfında Sözlü Tarih Araştırmaları koordinatörlüğü görevini yürüttü. İslam Araştırmaları Merkezi'nde çalışıyor. Çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Baha Zafer

Lisans eğitimini İstanbul Teknik Üniversitesi Uzay Mühendisliği'nde tamamladı. Daha sonra Uçak-Uzay Mühendisliği/Mühendislikte İleri Teknolojiler Anabilim Dalı'nda yüksek lisans programına başladı. Aynı programda doktora eğitimini tamamladı. 2003-2011 yılları arasında

İTÜ Uçak ve Uzay Mühendisliği Fakültesi'nde araştırma görevlisi olarak görev aldı. 2012-2018 yıllarında İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde yardımcı doçent olarak görev yaptı. 2014-2016 yıllarında Florida State Üniversitesi Matematik ve Bilgisayar Araştırmaları Bölümü'nde misafir

araştırmacı olarak bulundu. Halen İTÜ Uçak Mühendisliği'nde doçenttir. Akışkanlar Mekaniği, Hesaplama Akışkanlar Dinamiği, Isı Geçişi ve hava araçlarının neden olduğu gürültünün incelenmesi yanında bilim tarihi araştırmalarına devam etmektedir.

Enes Aluç

Mimar. İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde 'mimari proje' ve 'Türk Evi' dersleri vermektedir. Serbest mimarlık faaliyetlerini sürdürmektedir. Bilim, teknoloji ve düşünce başlıkları altında şehir odaklı yazılara yer veren *Hendese* dergisinin editörlüğünü yapmaktadır.

Gökhan Çetinsaya

1964 İstanbul doğumlu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu (1985). Doktora derecesini İngiltere'de Manchester Üniversitesi Ortadoğu Çalışmaları Bölümü'nden aldı (1994). Uluslararası ilişkiler alanında doçent oldu (1999). 2005'te Profesör olan Çetinsaya, 2008 Ekim'inde İstanbul Şehir Üniversitesi Rektörlüğü'ne atandı.

Hasanali Yıldırım

İlk, orta ve yükseköğrenimini İstanbul'da tamamladı. Şiir ve hikâyelerini; edebiyat, sinema ve farklı sanat dallarıyla ilgili yazılarını çeşitli dergi ve gazetelerde yayımladı. Kimi film ve reklam ajanslarına sanat danışmanlığı yaptı. Günlük bir gazetede sinema sayfası hazırladı.

SEMİNER HOCALARI

Aynı gazetede bir dönem editörlük yaptı. İlk hikâye kitabı *Ne ki Ababeth* adıyla Birun Yayınları'ndan çıktı. Hasanali Yıldırım evli ve üç çocuk babasıdır.

Hüseyin Kıyak

Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olup yüksek lisansını aynı üniversitenin Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde tamamladı. Müzik öğrenimine Denizli Belediye Konservatuvarı'nda başladı. Serap Mutlu Akbulut yönetimindeki TRT İstanbul Radyosu Türk Sanat Müziği Gençlik Korosu'na girdi. İstanbul Belediye Konservatuvarı İcra Heyeti'nin çalışmalarına katıldı. Varujan Zilciyan'la Hamparsum notası, Miltiadis Pappas'la ise Bizans notası çalıştı. Birçok müzik kitabının editörlüğünü yaptı. Müzikoloji konusunda çeşitli akademik yayınları yanında, hazırladığı *Yüz Yıllık Mehtinlerle Tanburi Cemil Bey* 2017; *Mızrabı, Yayı ve Kalemiyle Mesud Cemil* ise 2018 yılında Kubbealtı Neşriyat tarafından yayımlandı. İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nda Müzikoloji ve Müzik Teorisi Bölümü'ndeki doktora eğitimine ve İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde müzik arşivi tasnif çalışmalarına devam eden Hüseyin Kıyak, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'nda görev yapmaktadır.

İsmail Yaylacı

Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ile Sosyoloji bölümlerinde lisansını (2005), aynı üniversitenin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yüksek lisansını tamamladı (2007). Minnesota Üniversitesi

Siyaset Bilimi Bölümü'nde "Performative Socialization in World Politics: Islamism, Secularism and Democracy in Turkey and Egypt" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı (2014). Ardından İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyeliği yaptı. Halen Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde öğretim üyesidir. *Dîvân Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi* ve *International Journal of Middle East Studies* dergilerinde makale ve değerlendirmeleri yayımlanan Yaylacı, eleştirel uluslararası ilişkiler teorisi, uluslararası normlar ve kurumlar, karşılaştırmalı siyaset, karşılaştırmalı siyaset teorisi, İslam siyaset düşüncesi, post-kolonyal teori, demokratik teori, demokratikleşme, İslamcılık ve sekülerizm alanlarında çalışıyor.

Kahraman Şakul

Lisans ve yüksek lisansını Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. 1798 Osmanlı-Rus ittifakı ve Adriyatik'te Osmanlı-Rus deniz harekâtını çalıştığı doktora tezini 2009 yılında Georgetown Üniversitesi'nde tamamladı. Osmanlı as-

keri tarihi, Osmanlı teknoloji tarihi, Osmanlı siyasi kültürü konularında yayınları bulunan Şakul, 2010-2021 arasında İstanbul Şehir Üniversitesi Tarih Bölümü kadrosunda yer aldı. Halen Necmettin Erbakan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü öğretim üyesidir.

Kamil Fırat

Kamil Fırat, 1980 yılından bu yana fotoğraf ve sanat teorileri konusunda çalışmaktadır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde Sanat Kuramları, Estetik, Görsel İletişim, Fotoğraf Fenomenolojisi

ve Belgesel Fotoğraf dersleri vermektedir. Yurtiçinde ve yurtdışında sergiler düzenledi. Eserleri çok sayıda müze ve özel koleksiyonuna dahil edilmiştir. Adatepe Taş Mektep (Çanakkale) kurucularındandır.

Lokman Gündüz

Lokman Gündüz, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 1990 yılında mezun oldu. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü'nde bankacılık doktorasını tamamladı. Dr. Gündüz'ün para

politikaları, bankacılık ve sermaye piyasaları üzerine ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayımlanmış çeşitli çalışmaları bulunmaktadır. Bazı bilimsel çalışmaları Türkiye Bankalar Birliği, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve International Management Development Association tarafından ödüllendirildi. 1990-1992 yıllarında T.C. Ziraat Bankası'nda mali tahlil uzmanı ve 1993-1999 yıllarında Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2000-2005 arasında Beykent Üniversitesi'nde Uluslararası Ticaret bölüm başkanı ve İşletme bölümü öğretim üyesi olarak görev yaptı. Dr. Lokman Gündüz, Yapı ve Kredi Bankası'nda 2004 yılında Denetim Kurulu Üyeliği'nde bulundu. 2005-2017 yıllarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) banka meclisi (Yönetim Kurulu) üyesi olarak görev yaptı. 2013-2017 yıllarında merkezi Kuala Lumpur'da bulunan International Islamic Liquidity Management Corporation adlı şirkette TCMB adına risk yönetim komitesi üyeliğinde bulundu. Profesyonel kariyeri süresince Boğaziçi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde ders vermeye devam etti. Dr. Gündüz, Ekim 2017-2021 tarihleri arasında İstanbul Şehir Üniversitesi İşletme Bölümü'nde

profesör (Finans) olarak görev yaptı. İşletme Enstitüsü müdürlüğü ile Uluslararası Finans bölüm başkanlığı görevlerini yürüttü. Nisan 2021'den bu yana Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dekanı olarak görev yapmaktadır.

M. Cüneyt Kaya

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu (2000). Aynı üniversitede yüksek lisansını (2002), İstanbul Üniversitesi'nde doktorasını tamamladı (2008). 2009 yılında bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe

Bölümü Türk-İslam Düşünce Tarihi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapan Kaya'nın çalışmaları İbn Sînâ felsefesi, klasik sonrası dönemde felsefe, İslam felsefesi tarihi yazıcılığı ve Osmanlı-Türk modernleşmesi sürecinde felsefenin konumuna yoğunlaşmaktadır.

Mehmet Fatih Aysan

Mehmet Fatih Aysan, Marmara Üniversitesi Nüfus ve Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi müdürü ve Sosyoloji Bölümü öğretim üyesidir. 2011 yılında University of Western Ontario'da Sosyoloji doktorasını tamamlamış, yine aynı üniversitede 2010-2012 yılları ara-

sında öğretim görevlisi olarak dersler vermiştir. Mehmet Fatih Aysan, İstanbul Şehir Üniversitesi'nde 2012-2020 yılları arasında Sosyoloji bölümü öğretim üyesi ve 2016-2020 yılları arasında Sosyal Bilimler Enstitüsü

müdürü olarak görev yapmıştır. Temel ilgi alanları demografi, aile, iktisadi sosyolojisi ve sosyal politikalar olan Aysan'ın çalışmalarının merkezini emek piyasası, nüfus yapısı ve sosyal politikaların toplum refahı üzerindeki etkileri oluşturmaktadır. TÜBA-GEİP ödülü sahibi Aysan'ın çalışmaları TÜBA, Avrupa Birliği, IDRC, British Council ve TÜBİTAK tarafından desteklenmiş olup çalışmalarından bazıları *Routledge, Palgrave, Springer, Population & Development Review, Canadian Journal of Sociology* ve *Emerging Markets & Finance* gibi dergi ve yayınevlerinde yayımlanmıştır.

Meryem Selva İnce

1988 yılında Bursa'da doğdu. 2015 yılında İstanbul Şehir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi'nin açmış olduğu pedagojik formasyon programını tamamladı. 2017 yılında Kültür Bakanlığı'nın GençDes fonu desteğiyle Çocuk Yazını projesini başlatarak cocukyazini.com sitesini kurdu. 2017-2020 yılları arasında İstanbul Şehir Üniversitesi'nde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2019 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nde modern Türk dili edebiyatı alanında "Bir Romanı Tarihselleştirmek: Edebi Bir Olay Olarak Kürk Mantolu Madonna" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Çeşitli sempozyum ve panellerde konuşmacı olarak yer aldı, atölyeler düzenledi. Sabahattin Ali'nin eserlerini ve Orhan Veli'nin şiirlerini yayıma hazırladı. Havva Yılmaz'la birlikte editörlüğünü üstlendiği *Çocuk Edebiyatı İncelemeleri: Metinlerarasılık Yeniden Yazım ve Adaptasyon* kitabı 2021 yılında Erdem Yayınları tarafından yayımlandı. Çocuk edebiyatına ilişkin çalışmalarını alımlama estetiği ve edebiyat sosyolojisi bağlamında sürdürmektedir.

Meymune Nur Topçu

Lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji ve Tarih bölümlerinden aldı (2010). New School for Social Research (NSSR) Psikoloji Bölümü'nde yüksek lisansını tamamladı (2014). Aynı üniversitede Bilişsel, Sosyal, ve Gelişimsel Psikoloji programından "The Role of Narratives in Collective Future Thinking: The Case of American Exceptionalism" başlıklı teziyle doktora derecesini aldı (2021). NSSR'da öğretim ve araştırma görevlisi olarak çalıştı; İstanbul Şehir Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nde dersler verdi. Halen NSSR'da misafir öğretim üyesi olarak doktora sonrası araştırmalarına devam etmekte ve Kadir Has Üniversitesi'nde yarı-zamanlı öğretim görevlisi olarak ders vermektedir. Çalışmaları *Journal of Experimental Psychology: LMC*, *Memory Studies* ve *Progress in Brain Research* dergilerinde yayınlanmıştır. Araştırmalarında otobiyografik bellek, toplumsal bellek, toplumsal geleceği düşünme, şematik anlatılar ve öznel algısı gibi konuları incelemektedir.

Muhammed A. Ağcan

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Yüksek lisansını, Sussex Üniversitesi Sosyal ve Siyasal Düşünce programında; doktorasını Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. Lisansüstü tezlerinde G. W. Hegel, I. Kant ve Eleştirel Teoride öznel, siyasal topluluk, kozmopolitanizm ve ahlak-siyaset ilişkisi çalıştı. TÜBA'nın

SEMİNER HOCALARI

bütünleşik doktora burs programı çerçevesinde Aberdeen Üniversitesi Siyaset ile Sussex Üniversitesi Felsefe bölümlerinde misafir araştırmacı olarak bulundu. İlgi alanı, siyaset felsefesi ve uluslararası siyaset teorisi.

Mustafa Özel

Ağrı'da doğdu (1956). Naci Gökçe Lisesi (1974) ve Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi (İktisat 1980) mezunu. Marmara Üniversitesi İktisat Bölümü'nde yüksek lisans (1991) ve doktora yaptı (1998). Bankacılık, dış ticaret ve sanayi

sektörlerinde yönetici ve danışman olarak çalıştı. *Anlayış*, *Dergâh*, *Dîvân Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi*, *Nihayet* ve *Arka Kapak* dergilerinde yazı ve çevirileri yayınlandı. İstanbul Şehir Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Çalışmalarından bazıları şunlardır: *Piyasa Düşmanı Kapitalizm*; *Amerikan Yüzyılının Sonu*; *Birey, Burjuva ve Zengin*; *İstikbal Köklerdedir*; *Yöneticilik Dersleri*; *Stratejik Liderlik*; *Roman Diliyle Siyaset*; *Roman Diliyle İktisat*; *Roman Diliyle İş Hayatı*; *Yönetebilen Türkler*; *Romanperver İktisatçı*.

Ruhi Güler

Pendik Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi SBF Kamu Yönetimi'nde lisans eğitimini tamamladı. İstanbul Üniversitesi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını bitirdi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Medeniyet Anlayışı" başlıklı teziyle doktor oldu. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde öğretim üyesidir. *Lüfer Boğaziçi Şehrayini* isimli bir kitabı vardır.

Yücel Bulut

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesidir. Oryantalizm, Türk sosyoloji tarihi, Türk modernleşmesi, kültürel incelemeler başlıca çalışma alanlarıdır. Çalışmalarından bazıları: *Oryantalizmin Kısa Tarihi* (Küre Yayınları), *Türk Sosyolojisinin Kısa Tarihi* (Alfa Yayınları).

36.
yıl
**BİLİM
VE
SANAT
VAKFI**

Vefa Cad. No. 41 34134 Fatih-İstanbul
Tel: 0 212 528 22 22 pbx
Fax: 0 212 513 32 20
E-posta: bilgi@bisav.org.tr

f t i bisavorgtr You bisavorgtv

🎧 Bilim ve Sanat Vakfı Podcast Kanalı
www.bisav.org.tr